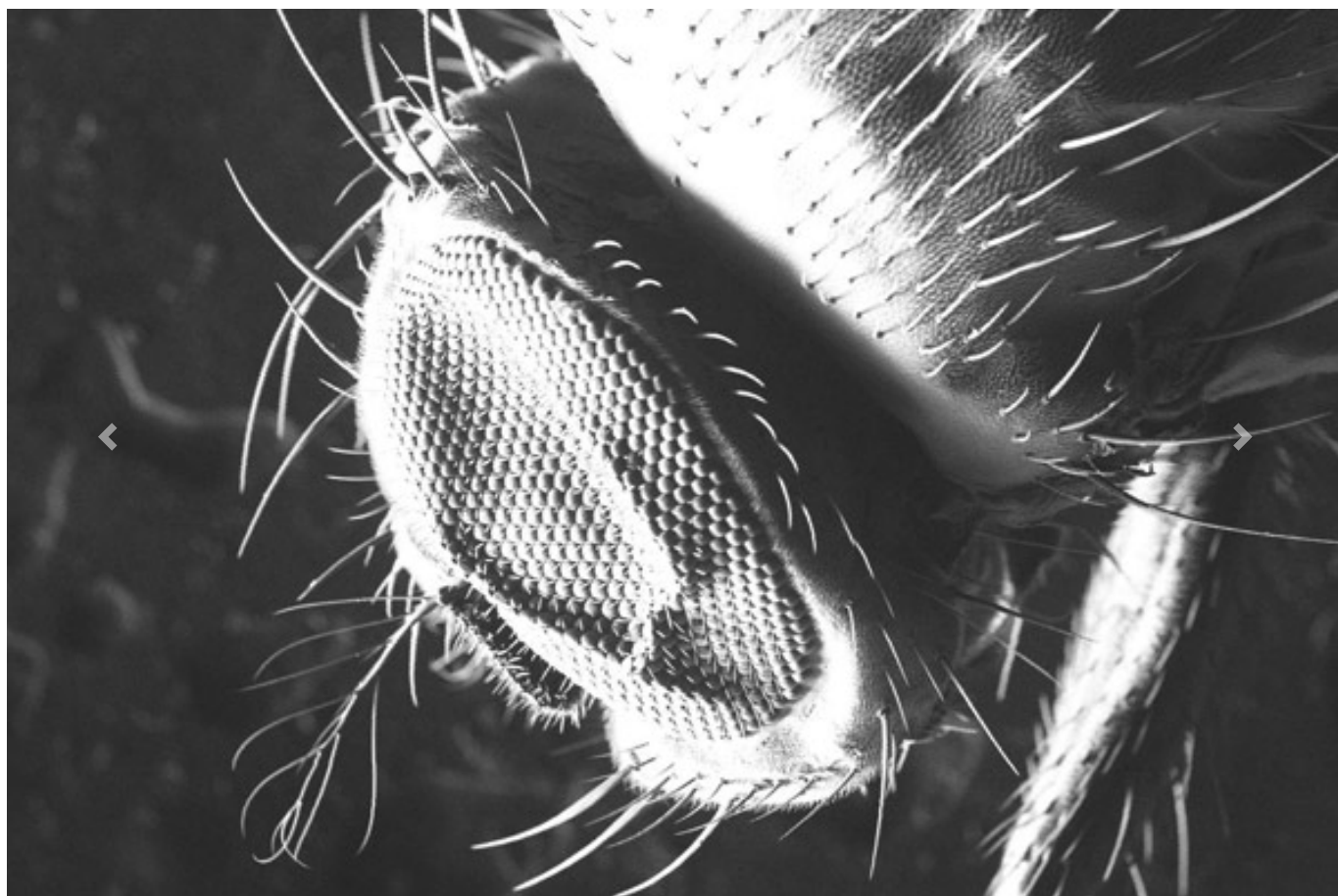

Нов опасен неприятел по овощните култури и лозята у нас

Морфология и жизнен цикъл част 1

Автор(и): проф. д-р Василий Джувинов, Института по овощарство в Пловдив; проф. д-р Христина Кутинкова, Института по овощарство в Пловдив

Дата: 17.03.2015

На 8-та Международна конференция по Интегрирано плодово производство, проведена се в началото на октомври 2012 г. в Турция, под егидата на Международната организация за биологична растителна защита, бяха изнесени няколко тревожни доклада от колеги от САЩ, Швейцария, Австрия, Италия и други страни за новия опасен неприятел по овощните култури и лозята- *Drosophila suzukii* (Mastumura).

Разпространение. Този вид е регистриран за първи път в САЩ през есента на 2008 г. в щата Калифорния, където загубите за 2010 г. от щатите по Тихоокеанското крайбрежие (Калифорния, Орегон и Вашингтон) са били около 500 млн. долара предимно от нападения в насаждения от ягоди, малини, къпини, боровинки и череши. Тези загуби за 2011 г. са достигнали до 3 млн. долара. В момента този много опасен неприятел се е разпространил от Тихоокеанското крайбрежие на запад до щатите на Атлантическото крайбрежие на изток, до щата Флорида на юг и провинция Британска Колумбия в Канада на север, т.е. до 49 паралел.

В Европа неприятелят е открит за първи път в Испания през 2008 г., след което е установен в други европейски страни в периода до 2011 г. - Италия, Франция, Австрия, Швейцария, Словения, Германия, Хърватска, а през 2012 г. - във Великобритания и Португалия, или за посочения период, тя се е разпространила от 40 до 47 паралел в Западна Европа.

Загубите в Южна Франция са достигнали до 80% при нападнатите култури, а в Северна Италия в област Трентино между 30-40% от ягодоплодните и черешите. Досега не е изяснено как е попаднала тази дрозософила от Америка в Европа-вероятно с плодове или с посадъчен материал.

Мухата *D.suzukii* през 2010 г. се е придвижила от Испания и Южна Франция в Европа на около 1400 км на север и изток, което говори за нейната висока мобилност и приспособимост, т. е. от Средиземноморския регион на юг до хладните планински райони на Алпите, а за следващите две години-в цяла Западна Европа. Установено е, че една генерация може да се придвижи до 45 km разстояние като миграцията се подпомага и от ветровете.

За първи път *D.suzukii* е описана през 1916 г. в Япония открита по черешите, където по нейното проучване е работил Matsumura (1931), който е отбелязал и синонима ѝ – *Leucophenga suzukii* (Matsumura, 1931). Видът принадлежи към тип *Anthropoda*, клас *Insecta*, разред *Diptera*, подразред *Brachycera*, семейство *Drosophilidae*, *Drosophila suzukii* (Matsumura). В род *Drosophila* са описани над 1500 вида в света. Освен в Япония *D.suzukii* се среща в Северна и Южна Корея, Китай, в най-източната част на Русия-Приморския край, Индия, Бирма, Пакистан, Мексико и Коста Рика. На Хавайските острови е позната от 1980 г. Счита се, че *D.suzukii* е била разпространена в природата на Япония или е интродуцирана от вън, кога и как не е известно и до сега.

Растения гостоприемници. От ягодоплодните видове предпочита - ягоди, малини, къпини, боровинки; от костилковите овощни видове - череша, праскови, кайсии, сливи; лози-десертни и винени. Напада още райската ябълка, смокините, черниците, дряна, както и голям брой диви и декоративни растения като *Lonicera spp.*, *Sambucus nigra*, *Rosa spp.* и други. В уловки във Франция е открита при домати. Всичко това показва, че тази дрозософила е полифаг и ще бъде много опасен неприятел за нашето плодово производство в близките години.

Морфология и жизнен цикъл. Досегашните изследвания в Япония, САЩ, Италия, Франция, Австрия, Швейцария и други е установено, че *Drosophila suzukii* е дребна мухичка с дължина 2-3 mm, при разперени крила достига 6-8 mm, с червени очи. Мъжките индивиди, имат тъмно петно накрая върху крилата си, откъдето идва и наименованието ѝ в САЩ-spotted wing drosophila (SWD). Женските екземпляри притежават добре развито телескопично яйцепологало.

Ларвата е млечно бяла. Какавидата е кафеникава.

D. suzukii зимува като възрастно насекомо. При подходящи условия може да се развива и целогодишно. За един сезон този вид развива от 7 до 15 поколения в зависимост от климатичните условия на района- в Япония са около 13 генерации, а в Калифорния-до 10. За нейното нормално развитие са необходими температури между 10-32oC, като оптималната им активност е между 20-25oC, а под 5oC те преминават в зимен покой. Като се има предвид, че тази дрозософила е достигнала северния остров Хокайдо на Япония, както и в Далечния изток на Русия и от топлите райони на Испания се е настанила в страни от района на Алпите, можем да си обясним каква е нейната голяма адаптивност към климатичните условия на даден регион. Женските индивиди снасят яйцата си върху зрелите плодове на растенията гостоприемници. Една женска може да снесе до 400 яйца или средно около 300 броя. Яйцата се излюпват до 72 часа в зависимост от климатичните условия. В един плод могат да се открият по няколко ларви. Те трябва да се търсят само в плодовете, защото никога не се развиват извън него. Какавидата може да се развие вътре в плодното месо на самия плод или извън него. Нападнатите плодове омекват и в мястото на нападение могат да навлезат вторични патогени и да се развият болести причинени от гъби и бактерии, а плодовете да загният и окапят, т.е. такива плодове губят изцяло търговската си стойност.